
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΑΠΑΝΤΗΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ
ΣΤΑ ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ
Φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, φιλόλογος

ΠΡΩΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ:

ΚΕΙΜΕΝΑ:

α) *Apud antiquos Romanos concordia maxima sed avaritia minima erat. Romani in suppliciis deorum magnifici sed domi parci erant. Iustitia inter se certabant et patriam curabant. In bello pericula audacia propulsabant et beneficiis amicitias parabant.*

β) *Lex enim est fundamentum libertatis, fons aequitatis. Mens et animus et consilium et sententia civitatis posita est in legibus. Ut corpora nostra sine mente, sic civitas sine lege non stat.*

γ) *Ex quibus quattuor in Nervii hiemare iubet et tribus imperat in Belgis remanere. Legatos omnes frumentum in castra importare iubet. Milites his verbis admonet: «Hostes adventare audio; speculatores nostri eos prope esse nuntiant.*

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

---

1. Να μεταφραστούν τα παραπάνω αποσπάσματα.

(μονάδες /40)

2. Να γράψετε τους τύπους που σας ζητούνται:

- ☞ **deorum:** κλητική ενικού
- ☞ **domi:** γενική πληθυντικού
- ☞ **fons:** αιτιατική πληθυντικού
- ☞ **consilium:** ονομαστική πληθυντικού
- ☞ **corpora:** ονομαστική ενικού
- ☞ **milites:** αιτιατική ενικού

Προτεινόμενα επαναληπτικά απαντημένα θέματα στα Λατινικά Θεωρητικής
Κατεύθυνσης Β' Λυκείου, φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, φιλόλογος.

- ☞ **civitas**: γενική πληθυντικού
- ☞ **tribus**: αιτιατική πληθυντικού
- ☞ **castra**: δοτική ενικού
- ☞ **patriam**: δοτική πληθυντικού

(μονάδες /10)

3. Να κλιθούν οι παρακάτω συνεκφορές και στους δύο αριθμούς: **antiquos Romanos, his verbis, maxima concordia.**

(μονάδες /6)

4. Να κάνετε χρονική αντικατάσταση στους παρακάτω ρηματικούς τύπους: **erat, stat, posita est, audio, iubet.**

(μονάδες /10)

5. **importare**: Να γράψετε τους ονοματικούς τύπους του παραπάνω ρηματικού τύπου στη φωνή που βρίσκεται.

(μονάδες /6)

6. α) **se**: Να κλιθεί η αντωνυμία στο ίδιο πρόσωπο και στους δύο αριθμούς, β) **quibus**: Να κλιθεί το θηλυκό γένος της αντωνυμίας και στους δύο αριθμούς.

(μονάδες /8)

7. **Lex enim est fundamentum libertatis, fons aequitatis**: Να μετατρέψετε τη σύνταξη των παρακάτω προτάσεων σε απαρεμφατική με εξάρτηση «**Romani dicunt ...**»

(μονάδες /5)

8. Να αναγνωριστούν συντακτικά οι υπογραμμισμένοι τύποι στα παραπάνω αποσπάσματα.

(μονάδες /6)

9. Να χαρακτηριστεί πλήρως συντακτικά η παρακάτω πρόταση: **Ut corpora nostra sine mente.**

(μονάδες /4)

10. Πότε και υπό ποιες συνθήκες γεννήθηκε η ρωμαϊκή λογοτεχνία;

(μονάδες /5)

ΔΕΥΤΕΡΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ:

ΚΕΙΜΕΝΑ:

α) Tu Aeneam ad caelum feres. Postea Iulus, Aeneae filius, regnum ad Lavinio transferet et Albam Longam munit. Post trecentos annos Iliia duos filios, Romulum et Remum pariet, quos lupa nutrit. Romulus moenia Martia condet Romanosque de suo nomine appellabit.

β) Postea Alpes, quae Italiam ab Gallia seiungunt, cum elephantis transiit. Ubi in Italia fuit, apud Ticinum, Trebiam, Trasumenum et Cannas copias Romanorum profligavit et delevit. Populus Romanus cladem Cannensem pavidus audivit. In agro Falerno Hannibal ex insidiis Fabii Maximi se expedivit.

γ) Post bellum Actiacum Cassius Parmensis, qui in exercitu M. Antionii fuerat Athenas confugit. Ibi vix animum sollicitum somno dederat, cum repente apparuit ei species horrenda. Existimavit ad se venire hominem ingentis magnitudinis et facie squalida, similem effigiei mortui. Quem simul aspexit Cassius, timorem concepit nomemque eius audire cupivit. Respondit ille se esse Orcum.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

---

1. Να μεταφραστούν τα παραπάνω αποσπάσματα.

(μονάδες /40)

2. Να γράψετε τους τύπους που σας ζητούνται:

- ⊖ **filius**: κλητική ενικού
- ⊖ **caelum**: αιτιατική πληθυντικού
- ⊖ **moenia**: αφαιρετική πληθυντικού
- ⊖ **elephantis**: γενική πληθυντικού
- ⊖ **cladem**: αιτιατική πληθυντικού
- ⊖ **insidiis**: δοτική ενικού
- ⊖ **agro**: ονομαστική ενικού
- ⊖ **exercitu**: ίδια πτώση στον άλλο αριθμό
- ⊖ **species**: δοτική ενικού
- ⊖ **quos**: ονομαστική πληθυντικού ουδετέρου γένους

(μονάδες /10)

Προτεινόμενα επαναληπτικά απαντημένα θέματα στα Λατινικά Θεωρητικής
Κατεύθυνσης Β' Λυκείου, φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, φιλόλογος.

3. Να κλίνετε τον ενεστώτα και το μέλλοντα του παρακάτω ρήματος στη φωνή που βρίσκεται: **tranferet**
(μονάδες /6)
4. Να κλιθούν οι παρακάτω συνεκφορές και στους δύο αριθμούς: **suo nomine, ingentis magnitudinis, hominem similem.**
(μονάδες /12)
5. Να γράψετε τους τύπους που σας ζητούνται παρακάτω:
⊕ **muniet:** αφαιρετική σουπίνου
⊕ **appellabit:** ονομαστική ενικού αρσενικού γένους μετοχής μέλλοντα.
⊕ **profligavit:** β' ενικό οριστικής συντελεσμένου μέλλοντα παθητικής φωνής
⊕ **fuit:** α' πληθυντικό οριστικής υπερσυντελικού ενεργητικής φωνής
⊕ **aspexit:** γ' πληθυντικό οριστικής μέλλοντα ενεργητικής φωνής
⊕ **concepit:** γ' πληθυντικό οριστικής ενεστώτα ενεργητικής φωνής
(μονάδες /6)
6. **Respondit ille se esse Orcum:** Ποιο συντακτικό φαινόμενο εντοπίζετε στην παραπάνω πρόταση;
(μονάδες /5)
7. Να αναγνωριστούν συντακτικώς οι παρακάτω τύποι: **filius, de nomine, Romanorum, pavibus, somno, effigiei, audire.**
(μονάδες /7)
8. **Ibi vix animum sollicitum somno dederat:** Να μετατραπεί η παραπάνω πρόταση στην αντίθετη σύνταξη.
(μονάδες /5)
9. **Cum repente apparuit ei species horrenda:** Να αναγνωριστεί συντακτικά η παραπάνω πρόταση (είδος, εισαγωγή, χρήση, λειτουργία).
(μονάδες /4)
10. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της ρωμαϊκής λογοτεχνίας;
(μονάδες /5)

ΤΡΙΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ:

ΚΕΙΜΕΝΑ:

α) *Locis frigidissimis pelles solum habent et in fluminibus lavantur. Cum civitas bellum gerit, magistratus creantur cum vitae necisque potestate. Equestribus proeliis saepe ex equis desiliunt ac pedibus proeliantur: ephippiorum usus res turpis et iners habetur. Vinum a mercatoribus ad se importari non sinunt, quod ea re, ut arbitrantur, remollescunt homines atque effeminantur.*

β) *Repente post tergum equitatus cernitur; cohortes appropinquant; hostes terga vertunt ac fugiunt; eis equites occurrunt. Fit magna caedes. Sedulius, dux et princeps Lemovicum, occiditur; dux Arvernorum vivus in fuga comprehenditur; signa militaria LXXIII (septuaginta quattuor) ad Caesarem referuntur; magnus numerus hostium capitur atque interficitur; reliqui ex fuga in civitates discedunt.*

γ) *Hercules boves Geryonis ex Hispania in eum locum adduxisse dicitur, ubi postea Romulus urbem Romam condidit. Prope Tiberim fluvium Hercules boves refecisse fertur et ipse de via fessus ibi dormivisse. Tum Cacus pastor, fretus viribus, boves quosdam in speluncam caudis traxit aversos. Ubi Hercules, e somno excitatus, gregem aspexit et partem abesse sensit, perguit ad proximam speluncam;*

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

---

1. Να μεταφραστούν τα παραπάνω αποσπάσματα.

(μονάδες /40)

2. Να γράψετε τους τύπους που σας ζητούνται:

- ☞ **pelles:** αιτιατική πληθυντικού
- ☞ **equis:** δοτική πληθυντικού
- ☞ **magistratus:** αφαιρετική ενικού
- ☞ **princeps:** γενική ενικού
- ☞ **signa:** αιτιατική ενικού

Προτεινόμενα επαναληπτικά απαντημένα θέματα στα Λατινικά Θεωρητικής
Κατεύθυνσης Β' Λυκείου, φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, φιλόλογος.

- ☞ **viribus** : αφαιρετική ενικού
- ☞ **loco**: ονομαστική πληθυντικού
- ☞ **partem**: ονομαστική ενικού

(μονάδες /8)

3. Να κλιθούν οι παρακάτω συνεκφορές μόνο στον αριθμό που βρίσκονται:
equestribus proeliis, res iners.

(μονάδες 8)

4. Να κλιθούν οι παρακάτω τύποι και στους δύο αριθμούς: **boves, ipse, quosdam.**

(μονάδες 6)

5. α) Να κάνετε χρονική αντικατάσταση στους παρακάτω ρηματικούς τύπους: **arbitrantur, capitur, referentur, gerit.**

(μονάδες 8)

- β) **fertur, habetur, discedunt** : Να γράψετε τα απαρέμματα και τις μετοχές των παρακάτω ρηματικών τύπων σε όλους τους χρόνους στη φωνή που βρίσκεται ο κάθε τύπος.

(μονάδες 15)

6. **Cum civitas bellum gerit**: Να αναγνωριστεί συντακτικώς η παραπάνω πρόταση (είδος, εισαγωγή, εκφορά, λειτουργία).

(μονάδες 4)

7. Να εξαρτήσετε την παρακάτω πρόταση αρχικά από το «**Scriptor dicit ...** » και έπειτα από το «**Cacus dicitur ...** » μετατρέποντας την σε απαρεμφατική.

Tum Cacus pastor, fretus viribus, boves quosdam in speluncam caudis traxit aversos.

(μονάδες 6)

8. Τι γνωρίζετε για τις περιόδους στις οποίες χωρίζεται η ρωμαϊκή λογοτεχνία;

(μονάδες 5)

ΤΕΤΑΡΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ:

ΚΕΙΜΕΝΑ:

α) *Nonnulli pudore adducti remanebant. Hi neque vultum fingere neque lacrimas tenere poterant; abditi in tabernaculis aut suum fatum querebantur aut cum familiaribus suis commune periculum miserabantur. Totis castris testamenta obsignabantur. Horum vocibus ac timore paulatim etiam ii, qui rei militaris periti habebantur, perturbabantur.*

β) *Marco Tullio Cicerone et Gaio Antonio consulibus, Lucius Sergius Catilina, nobilissimi generis vir sed ingenii pravissimi, contra rem publicam coniuravit. Eum clari quidam sed improbi viri consecuti erant. Catilina a Cicerone ex urbe expulsus est. Socii eius deprehensi sunt et in carcere strangulati sunt.*

γ) *Paulo post rumore caedis exterritus prorepsit ad solarium proximum et inter vela praetenta foribus se abdidit. Discurrens miles, pedes eius animadvertit; eum latentem agnovit; extractum imperatorem eum salutavit. Hinc ad commilitones suos eum adduxit. Ab his in castra delatus est tristis et trepidus, dum obvia turba quasi moriturum eum miseratur.*

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

---

1. Να μεταφραστούν τα παραπάνω αποσπάσματα.

(μονάδες /40)

2. Να γραφούν οι τύποι που σας ζητούνται παρακάτω:

Προτεινόμενα επαναληπτικά απαντημένα θέματα στα Λατινικά Θεωρητικής
Κατεύθυνσης Β' Λυκείου, φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, φιλόλογος.

- ☞ **nonnulli**: αιτιατική πληθυντικού ουδετέρου γένους
- ☞ **vultum**: αφαιρετική ενικού
- ☞ **consulibus**: ονομαστική ενικού
- ☞ **vir**: γενική πληθυντικού
- ☞ **pedes**: ονομαστική ενικού
- ☞ **foribus**: αιτιατική πληθυντικού

(μονάδες /6)

3. Να κλιθούν οι παρακάτω συνεκφορές και στους δύο αριθμούς: **commune periculum, rei militaris, discurrens miles.**

(μονάδες /6)

4. Να κλιθούν οι παρακάτω τύποι μόνο στον αριθμό που βρίσκονται: **suis, quidam, his.**

(μονάδες /3)

5. Να κάνετε χρονική αντικατάσταση στα παρακάτω ρήματα: **poterant, tenere, strangulati sunt, expulsus est.**

(μονάδες /8)

6. **abditit, moriturum, salutavit**: Να γράψετε τις μετοχές και τα απαρέμφατα των παραπάνω ρηματικών τύπων στη φωνή που βρίσκονται.

(μονάδες /10)

7. Με εξάρτηση « **Sallustius tradit ...** » να μετατραπούν οι παρακάτω προτάσεις σε απαρεμφατικές: **Socii eius deprehensi sunt et in carcere strangulati sunt.**

(μονάδες /6)

Προτεινόμενα επαναληπτικά απαντημένα θέματα στα Λατινικά Θεωρητικής
Κατεύθυνσης Β' Λυκείου, φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, φιλόλογος.

8. Να μετατραπεί η παρακάτω πρόταση σε απαρεμφατική εξαρτώμενη από το ρήμα που δίνεται μέσα στην παρένθεση:

Discurrens miles pedes eius animadvertit (fertur)

(μονάδες /6)

9. Να μετατρέψετε την παθητική σύνταξη σε ενεργητική στην παρακάτω πρόταση: **Catilina a Cicerone ex urbe expulsus est.**

(μονάδες /3)

10. Να χαρακτηρίσουν συντακτικά οι παρακάτω λέξεις: **pudore, generis, Marco Tullio Cicerone et Gaio Antonio consulibus, paulo.**

11. **qui rei militaris periti habebantur**: Να χαρακτηριστεί συντακτικώς η παραπάνω πρόταση (είδος, εισαγωγή εκφορά, λειτουργία).

(μονάδες /3)

12. Να επισημάνετε πού οφείλονται οι ομοιότητες της ελληνικής με τη λατινική γλώσσα. Ποιες είναι οι εποχές της ρωμαϊκής λογοτεχνίας με βάση τα ιστορικά κριτήρια;

(μονάδες /5)

**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ
ΣΤΑ ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ**

ΠΡΩΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ:

---

1. α) Στους αρχαίους Ρωμαίους υπήρχε πάρα πολύ μεγάλη ομόνοια αλλά ελάχιστη πλεονεξία. Οι Ρωμαίοι (ήταν) γενναϊόδωροι στη λατρεία των θεών αλλά ήταν οικονομοί στην ιδιωτική τους ζωή. Συναγωνίζονταν μεταξύ τους στη δικαιοσύνη και φρόντιζαν την πατρίδα. Στον πόλεμο απομάκρυναν τους κινδύνους με τόλμη και αποκτούσαν συμμαχίες με (τις) ευεργεσίες (τους).
- β) Γιατί ο νόμος είναι θεμέλιο ελευθερίας και πηγή δικαιοσύνης. Ο νους, η ψυχή, η σκέψη και η κρίση της πολιτείας βρίσκονται στους νόμους. Όπως τα σώματα μας δε στέκονται χωρίς τη ψυχή, έτσι και η πολιτεία (δε στέκεται) χωρίς το νόμο.
- γ) Από αυτές διατάζει τέσσερις να ξεχειμωνιάσουν στη χώρα των Νεοβίων και τρεις διατάζει να παραμείνουν στη χώρα των Βέλγων. Διατάζει όλους τους διοικητές των λεγεώνων να μεταφέρουν σιτάρι στο στρατόπεδο (τους). Συμβουλεύει τους στρατιώτες μ' αυτά τα λόγια: «πληροφορούμαι ότι πλησιάζουν οι εχθροί· οι κατάσκοποί μας αναγγέλλουν ότι αυτοί είναι κοντά.
2. dive / dues / (dee) – domorum / domuum – fontes / fontis – consilia – corpus – militem – civitatum / civitatum – tres – castro – patriis.

Προτεινόμενα επαναληπτικά απαντημένα θέματα στα Λατινικά Θεωρητικής
 Κατεύθυνσης Β' Λυκείου, φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
 Παπαγεωργίου Γιώργος, φιλόλογος.

3. antiquus Romanus, antiqui Romani, antiquo Romano, antiquum Romanum, antique Romane, antiquo Romano – antiqui Romani, antiquorum Romanorum, antiquis Romanis, antiquos Romanos, antiqui Romani, antiquis Romanis / hoc verbum, huius verbi, huic verbo, hoc verbum, - (verbum), hoc verbo – haec verba, horum verborum, his verbis, haec verba, - (verba), his verbis / maxima concordia, maximae concordiae, maximae concordiae, maximam concordiam, maxima concordia, maxima concordia (το ουσιαστικό δε σχηματίζει τύπους στον πληθυντικό γιατί είναι αφηρημένη έννοια).
4. est, erat, erit, fuit, fuerat, fuerit / stat, stabat, stabit, stetit, steterat, steterit / ponitur, ponebatur, ponetur, posita est , posita erat, posita erit / audio, audiebam, audiam, audivi, audiveram, audivero / iubet, iubebat, iubebit, iussit, iusserat, iusserit.
5. **μετοχή Ενεστώτα:** importans – ntis / **μετοχή Μέλλοντα:** importaturus, a, um, **απαρέμφατο Ενεστώτα:** importare, **απαρέμφατο Μέλλοντα:** importaturum, am, um esse, **απαρέμφατο Παρακειμένου:** importavisse, **Σουπίνο:** importatum, importatu, **Γερούνδιο:** importandi, importando, importandum, importando.
6.   –   –   quae   quae
           sui   sui   cuius   quarum
           sibi   sibi   cui   quibus
           se   se   quam   quas
           –   –   –   –
           (a) se   (a) se   qua   quibus
7. Romani dicunt legem enim esse fundamentum libertatis, fontem aequitatis.

8.

- **in suppliciis:** Εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει αναφορά η κατάσταση στο **erant**.
- **audacia:** Αφαιρετική οργανική του τρόπου στο **propulsabant**.
- **aequitatis:** Γενική υποκειμενική στο **fons**.
- **sine lege:** Εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει έλλειψη (στέρηση) στο **non stat**.
- **Ex quibus:** Εμπρόθετος προσδιορισμός του διαιρεμένου όλου στο **quattuor**.
- **Eos:** Υποκείμενο του απαρεμφάτου **esse** (ετεροπροσωπία)

9. Δευτερεύουσα απλή παραβολική – επιρρηματική πρόταση. Εισάγεται με το **ut** εκφέρεται με οριστική ενεστώτα (**non stant**), γιατί η σύγκριση αφορά δύο ενέργειες ή καταστάσεις που είναι ή θεωρούνται αντικειμενική πραγματικότητα. Λειτουργεί ως β' όρος σύγκρισης με α' όρο σύγκρισης την κύρια πρόταση.

10. Σχολικό βιβλίο, σελίδα 10, το κεφάλαιο «Η γένεση της ρωμαϊκής λογοτεχνίας».

ΔΕΥΤΕΡΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ:

---

1. α) Ο Αινείας θα κάνει στην Ιταλία φοβερό πόλεμο. Θα συντρίψει άγριους λαούς, θα τους επιβάλει θεσμούς και θα χτίσει τείχη. Εσύ θα αποθεώσεις τον Αινεία. Αργότερα ο Ίουλος, ο γιος του Αινεία, θα μεταφέρει το βασίλειο από το Λαβίνιο και θα οχυρώσει την Άλβα Λόνγκα. Μετά από τριακόσια χρόνια η Ίλια θα γεννήσει δύο γιους, το Ρωμύλο και το Ρώμο,

**Προτεινόμενα επαναληπτικά απαντημένα θέματα στα Λατινικά Θεωρητικής
Κατεύθυνσης Β' Λυκείου, φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, φιλόλογος.**

τους οποίους θα αναθρέψει μια λύκαινα. Ο Ρωμύλος θα χτίσει τα Αρειανά τείχη και θα ονομάσει τους Ρωμαίους από το όνομά του.

β) Έπειτα πέρασε με ελέφαντες τις Άλπεις που χωρίζουν την Ιταλία από τη Γαλατία. Όταν βρέθηκε στην Ιταλία κοντά στον ποταμό Τίκινο, τον ποταμό Τρεβία, τη λίμνη Τρασιμένη και τις Κάννες κατατρόπωσε και συνέτριψε τις στρατιωτικές δυνάμεις των Ρωμαίων. Ο Ρωμαϊκός λαός πληροφορήθηκε έντρομος την καταστροφή των Καννών. Ο Αννίβας στο Φαλερνό αγρό ξέφυγε από την ενέδρα του Φάβιου Μάξιμου.

γ) Μετά τη ναυμαχία στο Ακτιο ο Κάσσιος από την Πάρμα, που είχε υπηρετήσει στο στρατό του Μάρκου Αντωνίου κατέφυγε στην Αθήνα. Εκεί μόλις είχε παραδώσει στον ύπνο την ταραγμένη (του) ψυχή, όταν ξαφνικά εμφανίστηκε σ' αυτόν ένα φοιχτό θέαμα. Νόμισε ότι ερχόταν προς το μέρος του ένας άνθρωπος με πελώριο μέγεθος και βρώμικο πρόσωπο, όμοιος με εικόνα νεκρού. Μόλις τον κοίταξε ο Κάσσιος, τον έπιασε φόβος και θέλησε (επιθύμησε) να μάθει το όνομά του. Εκείνος απάντησε ότι ήταν ο Πλούτωνας.

2. fili – caelos – moenibus – elephantium / elephantorum – clades / cladis – insidiae – ager – exercitibus – speciei – quae
3. transfero, transfers, transfert, transferimus, transfertis, transferunt / transferam, transferes, transferet, transferemus, transferetis, transferent.
- 4.

Singularis

suum nomen	ingens magnitudo	homo similis
sui nominis	ingentis magnitudinis	hominis similis
suo nomini	ingenti magnitudini	homini simili

Προτεινόμενα επαναληπτικά απαντημένα θέματα στα Λατινικά Θεωρητικής Κατεύθυνσης Β' Λυκείου, φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, φιλόλογος.

suum nomen	ingentem magnitudinem	hominem similem
----- nomen	ingens magnitudo	homo similis
suo nomine	ingenti magnitudine	homine simili

Pluralis

sua nomina	ingentes magnitudines	homines similes
suorum nominum	ingentium magnitudinum	hominum similibus
suis nominibus	ingentibus magnitudinibus	hominibus similibus
sua nomina	ingentes magnitudines	homines similes
---- nomina	ingentes magnitudines	homines similes
suis nominibus	ingentibus magnitudinibus	hominibus similibus

6. **munitu – appellaturus – profligatus eris – fueramus – aspicient – concipiunt.**
7. Στην παραπάνω πρόταση παρουσιάζεται το φαινόμενο του **λατινισμού στο ειδικό απαρέμφατο**. Στα λατινικά, ακόμη και στην περίπτωση της ταυτοπροσωπίας, το υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου δε συμπίπτει με το υποκείμενο του ρήματος, δεν παραλείπεται ποτέ και δηλώνεται πάντα με την αντωνυμία **se**. Στη συγκεκριμένη πρόταση το υποκείμενο του ρήματος νοηματικά είναι το ίδιο με το υποκείμενο του απαρεμφάτου. Ως γραμματικό υποκείμενο, όμως, του ρήματος **respondit** τίθεται το **ille**, ενώ ως υποκείμενο του απαρεμφάτου **esse** το **se**.

8.

- **filius:** Παράθεση στο **Iulus**.
- **de nomine:** Εμπρόθετος προσδιορισμός που δηλώνει προέλευση στο **appellabit**.
- **Romanorum:** Γενική κτητική στο **copias**.
- **pavidus:** Επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου **populus**.
- **somno:** Έμμεσο αντικείμενο στο **dederat**.
- **effigiei:** Δοτική αντικειμενική στο **similem**.
- **audire:** Τελικό απαρέμφατο ως αντικείμενο στο ρήμα **cupivit** (ταυτοπροσωπία).

9. **ibi vix animus sollicitus somno datus erat (a Cassio).**

10. Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με τον **cum** τον αντίστροφο και εκφέρεται με οριστική παρακειμένου (**apparuit**). Στη δευτερεύουσα πρόταση υπάρχει το επίρρημα **repente**, ενώ στην κύρια το επίρρημα **vix**. Η πρόταση εκφράζει αιφνίδιο γεγονός, ξαφνικό συμβάν. Η σχέση ανάμεσα στη χρονική και στην προσδιοριζόμενη πρόταση (εδώ η κύρια) είναι αντίστροφη, καθώς η κύρια εκφράζει το χρόνο και η δευτερεύουσα χρονική το κύριο νόημα.

11. σχολικό βιβλίο, σελίδες 11 – 12, το κεφάλαιο «Τα γενικά χαρακτηριστικά της Ρωμαϊκής λογοτεχνίας».

ΤΡΙΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ:

---

1. α) Σε πολύ παγωμένους τόπους φορούν μόνο δέρματα και πλένονται στα ποτάμια. Κάθε φορά που η πολιτεία κάνει πόλεμο, εκλέγονται άρχοντες

Προτεινόμενα επαναληπτικά απαντημένα θέματα στα Λατινικά Θεωρητικής
Κατεύθυνσης Β' Λυκείου, φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, φιλόλογος.

με εξουσία ζωής και θανάτου. Στις ιππομαχίες συχνά πηδούν από τα άλογα και πολεμούν πεζοί· η χρήση σελών θεωρείται πράγμα αισχρό και μαλθακό. Δεν επιτρέπουν να εισάγεται από τους εμπόρους κρασί σε αυτούς, επειδή εξαιτίας αυτού του πράγματος, όπως πιστεύουν, οι άνδρες γίνονται μαλθακοί και εκθηλώνονται.

β) Ξαφνικά διακρίνεται το ιππικό στα νώτα· οι κούρτες πλησιάζουν· οι εχθροί στρέφουν τα νώτα και φεύγουν· τους επιτίθενται οι ιππείς. Γίνεται μεγάλη σφαγή. Ο Σεδούλιος, ο αρχηγός και ηγεμόνας των Λεμοβίκων, σκοτώνεται· ο αρχηγός των Αρβερών συλλαμβάνεται ζωντανός την ώρα της φυγής· εβδομήντα τέσσερις στρατιωτικές σημαίες παραδίνονται στον Καίσαρα· μεγάλος αριθμός εχθρών συλλαμβάνεται και σκοτώνεται· οι υπόλοιποι μετά τη φυγή σκορπίζονται στις πολιτείες.

γ) Ο Ηρακλής λέγεται ότι οδήγησε τα βόδια του Γηρύνη από την Ισπανία σ' αυτό τον τόπο, όπου αργότερα ο Ρωμύλος έχτισε την πόλη Ρώμη. Ο Ηρακλής λέγεται ότι ξεκούρασε τα βόδια κοντά στον Τίβερη ποταμό και ότι ο ίδιος κοιμήθηκε εκεί κουρασμένος από το δρόμο. Τότε ο Κάκος ο βοσκός, έχοντας εμπιστοσύνη στις δυνάμεις του, τράβηξε από τις ουρές στη σπηλιά κάποια βόδια γυρισμένα ανάποδα. Όταν ο Ηρακλής σηκώθηκε από τον ύπνο, κοίταξε το κοπάδι και κατάλαβε ότι έλειπε ένα μέρος, έτρεξε στην πιο κοντινή σπηλιά.

2. pelles / pellis – equitibus – magistrate – principis – signum – vi – loci (χωρία βιβλίων) & loca (τόποι) – pars

3. **Pluralis** **Singularis**

Nom.	equestria proelia	res iners
Gen.	equestrium proeliorum	rei inertis
Dat.	equestribus proeliis	rei inerti

Προτεινόμενα επαναληπτικά απαντημένα θέματα στα Λατινικά Θεωρητικής
 Κατεύθυνσης Β' Λυκείου, φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
 Παπαγεωργίου Γιώργος, φιλόλογος.

Acc.	equestria proelia	rem inertem
Voc.	equestria proelia	res iners
Abl.	equestribus proeliis	re inertī

4.

Singularis

Nom.	bos	ipse	quidam
Gen.	bovis	ipsius	cuiusdam
Dat.	bovi	ipsi	cuidam
Acc.	bovem	ipsum	quendam
Voc.	bos	-----	-----
Abl.	bove	ipso	quodam

Pluralis

Nom.	boves	ipsi	quidam
Gen.	bovum / boum	ipsorum	quorundam
Dat.	bobus / bubus	ipsis	quibusdam
Acc.	boves	ipsos	quosdam
Voc.	boves	-----	-----

Προτεινόμενα επαναληπτικά απαντημένα θέματα στα Λατινικά Θεωρητικής Κατεύθυνσης Β' Λυκείου, φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων: Παπαγεωργίου Γιώργος, φιλόλογος.

Abl.	bobus / bubus	ipsis	quibusdam
------	---------------	-------	-----------

5. α)

arbitrantur	capitur	referuntur	gerit
arbitrabantur	capiebatur	referebantur	gerebat
arbitrabuntur	capietur	referentur	geret
arbitrati sunt	captus est	relata sunt	gessit
arbitrati erant	captus erat	relata erant	gesserat
arbitrati erunt	captus erit	relata erunt	gesserit

β) απαρέμφατο ενεστώτα : fieri, haberi, discedere

Απαρέμφατο μέλλοντα : latum iri, habitum iri, descensurum esse

Απαρέμφατο παρακειμένου : latum esse, habitum esse, discessisse

Απαρέμφατο συντελ.μέλλοντα : latum fore, habitum fore, -

Μετοχή ενεστώτα : -, -, discedens,-ntis

Μετοχή μέλλοντα: -, - , descensurus,a,um

Μετοχή παρακειμένου: latus, a, um, habitus, a, um, -

6. Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με το χρονικό σύνδεσμο cum (τον επαναληπτικό). Εκφέρεται με οριστική αρκτικού χρόνου, και συγκεκριμένα ενεστώτα (gerit). Στην κύρια πρόταση υπάρχει,

επίσης, αρκτικός χρόνος (creantur) και δηλώνεται αόριστη επανάληψη στο παρόν – μέλλον. Λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου.

7. **Scriptor dicit tum Cacum pastorem, fretum viribus, boves quosdam in speluncam caudis traxisse aversos. / Cacus pastor, fretus viribus, dicitur tum boves quosdam in speluncam caudis traxisse aversos.**
8. σχολικό βιβλίο, σελίδες 10 – 11, το κεφάλαιο «Εποχές της ρωμαϊκής λογοτεχνίας».

ΤΕΤΑΡΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ:

---

1. α) Ο καθένας επιθυμούσε να αποχωρήσει προβάλλοντας και μια άλλη δικαιολογία. Μερικοί παρασυρμένοι από ντροπή παρέμεναν. Αυτοί δεν μπορούσαν ούτε να προσποιηθούν ούτε να κρατήσουν τα δάκρυα τους· κρυμμένοι στις σκηνές είτε παραπονιόντουσαν για την τύχη τους είτε θηγούσαν για τον κοινό κίνδυνο μαζί με τους φίλους τους. Σε όλο το στρατόπεδο υπογράφονταν και σφραγίζονταν διαθήκες. Από τις διαδόσεις και το φόβο αυτών λίγο λίγο ταράζονταν ακόμα κι αυτοί που θεωρούνταν έμπειροι στα στρατιωτικά.
- β) Όταν ήταν ύπατοι ο Μάρκος Τύλλιος Κικέρωνας και ο Γάιος Αντώνιος, ο Λεύκιος Σέργιος Κατιλίνας, άντρας πολύ αριστοκρατικής καταγωγής αλλά πολύ διεστραμμένου χαρακτήρα, συνωμότησε εναντίον της πολιτείας. Τον είχαν ακολουθήσει κάποιοι ένδοξοι αλλά αχρείοι άντρες. Ο Κατιλίνας διώχτηκε από την πόλη από τον Κικέρωνα. Οι σύντροφοι του πιάστηκαν και στραγγαλίστηκαν στη φυλακή.
- γ) Λίγο αργότερα από τα νέα της σφαγής τρομοκρατημένος (επειδή τρομοκρατήθηκε), σύρθηκε στο πιο κοντινό λιακωτό και ανάμεσα στα παραπετάσματα που κρέμονταν (είχαν κρεμαστεί) στην πόρτα κρύφτηκε. (Ένας) στρατιώτης που έτρεχε εδώ και εκεί παρατήρησε τα πόδια του.

Προτεινόμενα επαναληπτικά απαντημένα θέματα στα Λατινικά Θεωρητικής Κατεύθυνσης Β' Λυκείου, φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, φιλόλογος.

Τον αναγνώρισε (να κρύβεται) που κρυβόταν. Αφού τον έσυρε έξω, τον προσαγόρευσε αυτοκράτορα. Από εκεί στους συντρόφους του τον οδήγησε. Από αυτούς μεταφέρθηκε στο στρατόπεδο περίλυπος και έντρομος, ενώ το πλήθος που τον συναντούσε, σαν να επρόκειτο να πεθάνει τον λυπόταν.

2. nonnulla – vultu – consul – virorum – pes – fores / foris.

3.

Singularis

commune periculum	res militaris	discurrens miles
communis periculi	rei militaris	discurrentis militis
communi periculo	rei militari	discurrenti militi
commune periculum	rem militarem	discurrentem militem
commune periculum	res militaris	discurrens miles
communi periculo	re militari	discurrenti milite

Pluralis

communia pericula	res militares	discurrentes milites
communium periculorum	rerum militarium	discurrentium militum
communibus periculis	rebus militaribus	discurrentibus militibus
communia pericula	res militares	discurrentes milites

Προτεινόμενα επαναληπτικά απαντημένα θέματα στα Λατινικά Θεωρητικής
 Κατεύθυνσης Β' Λυκείου, φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
 Παπαγεωργίου Γιώργος, φιλόλογος.

communia pericula	res militares	discurrentes milites
communibus periculis	rebus militaribus	discurrentibus militibus

4.

possunt	tenere	strangulantur	expellitur
poterant	-----	strangulabantur	expellebatur
poterunt	tenturos esse	strangulabuntur	expelletur
potuerunt / potuere	tenuisse	strangulati sunt	expulsus est
potuerant	-----	strangulati erant	expulsus erat
potuerint	-----	strangulati erunt	expulsus erit

5.

Abdere	mori	salutare
Abditurum esse	moriturum esse	salutaturum esse
Abdidisse	mortuum esse	salutavisse
	mortuum fore	
Abdens	moriens,ntis	salutans,ntis
Abditurus, a, um	moriturus,a, um	salutaturus, a, um
	mortuus, a ,um	

Προτεινόμενα επαναληπτικά απαντημένα θέματα στα Λατινικά Θεωρητικής
Κατεύθυνσης Β' Λυκείου, φιλολογική επιμέλεια θεμάτων και απαντήσεων:
Παπαγεωργίου Γιώργος, φιλόλογος.

6. **Sallustius tradit socios eius deprehensos esse et in carcere strangulatos esse.**
7. **Discurrens miles fertur pedes eius animadvertisse.**
8. **Cicero Catilinam ex urbe expulit.**
9.
  - **pudore:** αφαιρετική του εσωτερικού αναγκαστικού αιτίου στο **adducti**
  - **generis:** γενική της ιδιότητας στο **vir**.
  - **Marco Tullio Cicerone et Gaio Antonio consulibus:** ιδιόμορφη αφαιρετική απόλυτη που εκφράζει χρόνο και που σχηματίστηκε κατά παράλειψη της μετοχής **sens, consulibus:** κατηγορηματικός προσδιορισμός στο **Gaio Antonio** και **Marco Tullio Cicerone** που λειτουργούν ως υποκείμενα.
  - **paulo:** αφαιρετική του μέτρου ή της διαφοράς στο επίρρημα **post**.
10. σχολικό βιβλίο, σελίδες 9 – 10 (οι ομοιότητες ... ελληνικό) και σελίδα 11 (η διάκριση με ιστορικά κριτήρια ... λατινικός Μεσαίωνας).